gemeente Krimpenerwaard

RAADSINFORMATIEBRIEF

VAN HET COLLEGE VAN B&W
VOOR de gemeenteraad
CC
DATUM 23 maart 2021
ONDERWERP Gevolgen corona

Beste meneer, mevrouw,

Met deze raadsinformatiebrief geven wij invulling aan de toezegging van 16 februari in de commissie SBBV. In deze raadsinformatiebrief geven wij een schouw langs verschillende aspecten van de lokale samenleving.
Dit vooruitlopend op de impactanalyse Corona die is geagendeerd in de commissie R&F in mei. Daarin staat de financiële impact en risico's van de Coronacrisis op onze gemeente centraal.

Het is inmiddels bijna een jaar geleden dat onze samenleving in grote mate is beïnvloed door de uitbraak van de coronapandemie. Vanuit de ambtelijke organisatie is er op veel manieren contact met inwoners, instellingen en ondernemers. Vanuit dit perspectief informeren wij u over de waarnemingen.

Loket Samenleving en Zorg
Het loket Samenleving en Zorg is opgebouwd uit verschillende teams die uitvoering geven aan de Jeugd-, Participatiewet, Schulddienstverlening en Wmo,.

Jeugdwet & Wmo
Tijdens de eerste lockdown in het voorjaar van 2020 viel op dat de nieuwe Jeugd- en Wmo-aanvragen stagneerde. Daarna was er sprake van een grote inhaalslag van uitgestelde zorgvragen. Nu tijdens de tweede lockdown loopt het aantal meldingen en aanvragen onverminderd door en lijkt er vooralsnog geen sprake van een uitgestelde zorgvraag.

Normaliter wordt er bij een aanmelding een gesprek bij de aanvrager thuis gevoerd, om de melding te bespreken en een inschatting te maken van de thuissituatie. Naar aanleiding van deze inschatting wordt dan gekeken wat een passend antwoord is voor de problematiek. Na het uitbreken van de coronapandemie is besloten om geen huisbezoeken meer af te leggen. Alle informatie wordt vergaard via de telefoon (beeldgesprekken). In een enkel geval, als de casus hier om vraagt wordt er expliciet een uitzondering gemaakt op deze handelwijze.
In de casuïstiek van het afgelopen jaar is de toename van de complexiteit opvallend. De uitdagingen die door de aanvrager en zijn of haar netwerk worden ervaren worden steeds groter. De druk op mantelzorgers is het afgelopen jaar verder toegenomen. De verwachting is dat, ook na het einde van de coronapandemie, de psychische/mentale nood nog hoog blijft en daarmee ook de druk op o.a. de Wmo en de Jeugdwet.

We hebben het afgelopen jaar gemerkt dat ook de gecontracteerde zorgverleners een omschakeling moesten maken. Het beeld is dat dit in hoofdlijnen is gelukt. Wel valt op dat er binnen onze regio regelmatig onvoldoende plekken beschikbaar zijn om spoedgevallen op te vangen. Crisissituaties gaan doorgaans, met de nodige extra inspanning, goed.

Participatiewet

Bij aanvang van de pandemie, ten tijde van de eerste lockdown, zijn de voorbereidingen getroffen voor een eventuele sterke stijging van het aantal aanvragen inkomensvoorzieningen. Deze stijging is tot op heden nog uitgebleven. Dit is grotendeels te danken aan de landelijke maatregelingen.
De instroom van jongeren was de afgelopen tijd wel hoog. Met deze jongeren worden gesprekken gevoerd, en samen met de jongere wordt gekeken naar de mogelijkheden. Dit zijn dikwijls scholing en banen in andere sectoren dan waar de jongeren voor de coronapandemie werkzaam was.

Ondanks de moeilijke arbeidsmarkt, zijn er nog altijd sectoren waar de vraag naar personeel onverminderd hoog blijft. Denk hierbij aan bijvoorbeeld logistiek en technische beroepen. Het is daarom nog steeds goed mogelijk om duurzame uitstroom naar werk te realiseren.

Schulddienstverlening

Bij schulddienstverlening zien we in 2020 een overzichtelijke, maar gestage stijging in het aantal klanten. De verwachting is dat de vraag naar schulddienstverlening in 2021 aanzienlijk zal toenemen, waar de landelijke regelingen worden afgebouwd en de economie weer wordt geopend. Dan zal duidelijk worden welke financiële wissel deze coronapandemie heeft getrokken.

In de afgelopen maanden is er een aantal relevante ontwikkelingen geweest voor ondernemers en winkeliers in de gemeente. Voor veel ondernemers is en blijft het een moeilijke tijd.

Steunpakketten

In januari 2021 is er opnieuw, een uitgebreid steunpakket aangekondigd. Zoals bij u bekend, wordt de Tozo-regeling voor de gemeente Krimpenerwaard, uitgevoerd door het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ) van de gemeente Rotterdam. Onderstaand de meest actuele cijfers over het aantal (zelfstandig) ondernemers dat gebruik maakt van de Tozo- en Now-regelingen.

ToZo	**Levensonderhoud toegekend**	**Levensonderhoud afgewezen**	**Bedrijfskrediet toegekend**	**Bedrijfskrediet afgewezen**
ToZo 1	584	97	29	20
ToZo 2	128	12	1	8
ToZo 3	89	4	2	-
Totaal ToZo	801	113	32	28

Now	Toegekend
Now 1	333
Now 2	124
Now 3	178
Totaal Now	635

Bezwaren steunpakketten
In 2020 zijn 48 bezwaren ontvangen en in 2021 staat de teller op 19. De bezwaren worden door onze eigen gemeentelijke juristen behandeld. Het gros van de bezwaren is informeel afgehandeld door (gedeeltelijk) herzieningsbesluiten; bij een klein aantal was nadere uitleg voldoende om het bezwaar in te trekken.
De inschatting is dat een heel klein deel naar zitting gaat (3). Op dit moment moeten er nog 4 zaken in behandeling worden genomen.

Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL)
De TVL-regeling in totaal 272 keer toegekend (sinds de TVL is ingegaan). Bij de laatste TVL-periode wordt de verruimde opslag Voorraad Gesloten Detailhandel (VGD) automatisch toegevoegd aan de TVL-regeling als ondernemers hiervoor in aanmerking komen.

Regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)
Door de Coronacrisis staat de bestaanszekerheid van veel mensen onder druk. Er is in sommige huishoudens sprake van inkomensterugval als direct gevolg van de Corona-maatregelen. Het Rijk heeft daarom besloten om naast de reeds bestaande landelijke steunmaatregelen huishoudens die als gevolg van de coronacrisis te maken hebben met een inkomensdaling tijdelijk financieel tegemoet te komen in kosten die noodzakelijk zijn. Dit omdat er een groep is die tussen wal en schip valt en met name de betaling van woonlasten levert een probleem op. Aan gemeenten is gevraagd deze ondersteuning te organiseren. De regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) valt onder de Participatiewet en is een vorm van bijzondere bijstand.
Via de website van de gemeente en in het Kontakt is hieraan aandacht besteed. Het college stelt binnenkort de nadere beleidsregels vast voor de uitvoering van deze regeling. Aanvragen kunnen vanaf 1 april 2021 ingediend worden, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021. Uitgangspunt van deze beleidsregels is; toekennen indien noodzakelijk en ruimhartig met oog voor eenvoud, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en laagdrempelig voor inwoners.

Corona-helpdesk voor ondernemers
Sinds het uitbreken van de coronacrisis heeft de gemeente geprobeerd daar waar mogelijk de ondernemers te ondersteunen en te faciliteren.

De gemeente heeft een ‘’corona-helpdesk’’ voor ondernemers. Hierdoor kan direct contact worden gemaakt binnen de gemeentelijke organisatie. Indien nodig worden de vragen via deze weg direct doorgezet naar de juiste afdeling. Met name na persconferenties en aangepaste coronamaatregelen wordt er veelvuldig contact opgenomen met de helpdesk.
Daarnaast worden ondernemers via nieuwsbrieven geïnformeerd over hulpvragen en steunmaatregelen. Hierin wordt steeds ook de mogelijkheid van contact via de helpdesk benoemd.
Er is frequent overleg met de winkeliersverenigingen, vaak naar aanleiding van aangekondigde, nieuwe maatregelen welke impact hebben op de ondernemers. Hierbij gaat het om het beantwoorden van vragen, maar ook om het ophalen van informatie over de situatie van de ondernemers en om te kijken naar de mogelijkheden om elkaar te ondersteunen.
In navolging hierop is eind 2020 een ‘’koop lokaal (ook digitaal)’’-campagne uitgezet ter ondersteuning van de ondernemers. Ook zijn de laatste tijd goede initiatieven van en voor ondernemers benadrukt in een speciale rubriek om zo de hulp van ondernemers onderling te versterken. Een mooi voorbeeld is het initiatief van de Stichting Ondernemersklankbord die talloze ondernemers belangeloos bijstaat en het initiatief ‘’Krimpenerwaard koopt lokaal’’.

Ook is er speciale aandacht voor financiële problemen. Inwoners en ondernemers zijn welkom om zich te melden bij Schulddienstverlening. Samen met de inwoner/ondernemer wordt gekeken wat er aan de hand is en wat nodig is. Een ondernemer kan zich ook rechtstreeks bij het Regionaal Bureau Zelfstandigen melden.
Er is een landelijke campagne gestart voor ondernemers “kom in actie”. De gemeente Krimpenerwaard sluit zich aan bij deze campagne.

Gemeentelijke belastingen
We bieden versoepelde betalingsmogelijkheden aan voor ondernemers en ZZP-ers in 2021. Het is mogelijk om in (meer) termijnen te betalen. Daarnaast kunnen ondernemers en ZZP-ers uitstel van betaling aanvragen tot 1 oktober 2021 (dit moet wel voor 31 mei 2021 aangevraagd zijn).
Daarbij is het onder voorwaarden mogelijk voor zelfstandig ondernemers om kwijtschelding van gemeentelijke privébelastingen aan te vragen. Bovenstaande zaken worden gecommuniceerd via nieuwsberichten en nieuwsbrieven van de gemeente.

Welzijnswerk, informele zorg en kwetsbare groepen
De welzijnspartners zien een toename van eenzaamheid onder ouderen door onder andere het wegvallen van diverse groepsactiviteiten. Ook vanuit GGZ partners ontvangt het welzijnswerk doorverwijzingen voor een maatje. Ouderen die een partner verloren hebben in Coronatijd, missen contacten met anderen.
Welzijnswerkers zien bij een deel van de ouderen (groep waarvan geheugen langzaam achteruit ging) dat dit in een hoger tempo verslechtert door mogelijk gebrek aan contacten en deelname aan ontmoetingsgroepen. Er komen signalen binnen dat ouderen met verminderde mobiliteit minder goed voor zichzelf weten te zorgen.
Nog niet alle ouderen zijn gevaccineerd. Daar bovenop komt dat veel vrijwilligers die bezoeken willen afleggen bij ouderen ten behoeve van het project ‘Informerende Huisbezoeken’ zelf nog niet aan de beurt zijn om gevaccineerd te worden, maar wel in de risicogroep vallen. Daardoor kunnen zij zelf nog niet veilig ‘op pad’. Hierdoor loopt het project vertraging op.

Kwadraad heeft actief ingezet op vindplaatsen in het onderwijs. Lukt het om werk en de zorg voor kinderen thuis goed te combineren? Dat heeft geleid tot een toename van hulpvragen die binnen het preventief domein worden opgevangen. Bij Kwadraad is een beperkte toename aan zorgen om financiën of schulden zichtbaar. Er wordt face tot face individuele hulpverlening geboden voor de noodzakelijke hulp. Met het groepsaanbod is dat lastiger. Zoveel als mogelijk vindt digitaal plaats. Echter blijkt digitale deelname echt niet voor iedereen wenselijk.

In zijn algemeenheid zijn ook de hulpvragen die bij de partners binnenkomen complexer van aard en dat vraagt om afstemming met meerdere partners. Het preventieteam wordt daarvoor actief benut. Onze partners spelen zoveel als mogelijk in op de veranderde hulpvragen van inwoners. Zo wordt er meer praktische hulp geboden in de vorm van boodschappenhulp, medicijnen ophalen, vervoer naar vaccinatielocaties etc. Er is divers digitaal of telefonisch aanbod. Zo is bijvoorbeeld telebakkie een telefonische ontmoetingsgroep en zijn er contactcirkels opgezet. Groepsaanbod wordt waar mogelijk digitaal voortgezet. Er wordt gewerkt met maatjes voor praatjes. De spreekuren van de welzijnspunten en de individuele ondersteuning van MEE en Kwadraad is telefonisch en op afspraak gewoon beschikbaar

Statushouders
De impact van de coronamaatregelen op statushouders is groot. Vrijwilligers vanuit Taalhuis, Vluchtelingenwerk en Krimpenerwaard Intercultureel moeten veel meer moeite doen om met de mensen in contact te blijven nu de reguliere activiteiten niet door kunnen gaan. Omdat veel activiteiten gestopt zijn en de inburgeringlessen online worden gegeven voelen mensen zich eenzamer en kunnen zij niet goed participeren. Voor een aantal is online les volgen niet mogelijk omdat de digitale vaardigheden ontbreken. Ook het thuisonderwijs aan kinderen is voor deze groep moeilijker omdat zij hun kinderen ook niet goed kunnen helpen en vaak met grote gezinnen in kleine huizen wonen.
Er zijn korte lijnen met de maatschappelijk begeleiders vanuit Vluchtelingenwerk die de mensen helpen met hun post, administratie en praktische zaken. Cliënten kunnen wel bij Vluchtelingenwerk fysiek op afspraak komen zodat zij persoonlijk kunnen worden geholpen met hun vraagstukken. Dit wordt corona-proof georganiseerd. Ook wordt er meer ondersteuning geboden via mail of whatsapp.
De non-formele taalondersteuning in groepsverband vanuit het Taalhuis en KIC is gestopt maar de vrijwilligers leggen actief contact met hun taalmaatjes en gaan wandelen of video-bellen. Ook worden reeds ingeburgerde mensen ingezet om nieuwkomers wegwijs te maken en uitleg te geven.
De ontmoetingsgroepen van het KIC worden nu via Zoom gegeven. De deelnemers hebben van de vrijwilligers geleerd hoe dit werkt en zo kunnen de ontmoetingsgroepen op afstand doorgaan. Ook worden deurbezoekjes afgelegd en zijn er leuke acties georganiseerd om mensen op te zoeken.

De coronacrisis heeft grote gevolgen voor de inburgering. Door het stilleggen van de inburgeringsexamens lopen inburgeraars vertraging op en moeten langer (digitale) lessen volgen om hun taalniveau op peil te houden. Voor veel mensen komt het einde van hun inburgeringsbudget (lening bij DUO) in beeld. Aangezien de gemeente per 1-1-2022 wettelijk verantwoordelijk wordt voor de inburgering en ook een rol hebben in het ondersteunen van de “ondertussengroep” (de mensen die onder het huidige stelsel bezig zijn met de inburgering) wordt de taak en verantwoordelijkheid voor de gemeente zwaarder door de gevolgen van de coronacrisis.

Jongeren
Jongerenwerk deelt de zorgen uit de landelijke media. Jongeren geven bij hen aan dat de corona maatregelen een belasting voor hen zijn. Zij geven aan dat online les volgen hen zwaar valt, ze missen contact en perspectief voor de toekomst. Er is nog niet duidelijk wanneer deze situatie voorbij zal zijn, dat maakt het lastig.

Er is vanuit jongerenwerk veel minder zicht op de jeugd doordat hun activiteiten, inloop, en de aanwezigheid op scholen grotendeels stil ligt. Via het digitaal contact dat er is, is het signaleren van onderliggende problemen lastiger. Dit maakt jongeren minder zichtbaar, meer in de anonimiteit en meer kwetsbaar.

Het jongerenwerk benut de mogelijkheden. Buitenactiviteiten gaan wel door en kunnen bij mooi weer uitgebreid worden. Voor de meest kwetsbare jongeren wordt gekeken of er toch een fysiek contactmoment in een accommodatie kan worden georganiseerd; om hen wat perspectief, ondersteuning en een luisterend oor te bieden.

Jongerenwerk benadrukt dat er toch ook een grote groep jongeren waarmee het naar omstandigheden goed gaat. Zij kunnen nog sporten en hebben minder last van het gemis van aanwezigheid op school of feestjes.

Zorg voor kwetsbare kinderen
De scholen en kinderopvang waren gesloten van 15 december tot 8 februari. De gemeente kreeg gedurende deze lockdown geen regie rol maar een coördinerende rol. Door de ervaringen van de 1e lockdown wisten betrokken partijen rondom kwetsbare kinderen elkaar sneller en beter te vinden. Scholen en kinderopvang hadden goed in beeld wie de kwetsbare kinderen waren.
Er zijn meer kwetsbare kinderen in de noodopvang opgevangen. Peuteropvang locaties hebben VVE kinderen (kinderen met een taalachterstand) noodopvang aangeboden om zo de achterstand niet verder op te laten lopen.

24-uurs noodopvang voor ouders in cruciale beroepen
Gedurende de lockdown van 15 december tot 8 februari is er geen 24-uurs noodopvang georganiseerd. Het Rijk heeft besloten dat de noodopvang in deze tweede lockdown alleen gedurende reguliere openingstijden van de school/kinderopvang geboden wordt. Er is ook geen vraag vanuit inwoners gekomen rondom 24-uurs opvang.

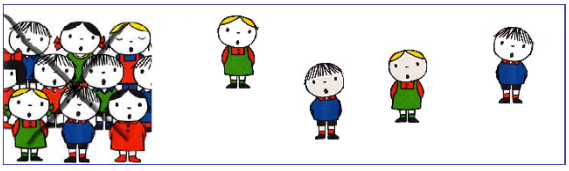

Sport
De sport kent twee periodes waarin beperkingen golden om activiteiten uit te voeren. Sportverenigingen maken zich daarom zorgen over een terugloop van leden, vooral bij de kwetsbare doelgroepen. De binnensport is sinds half december weer gesloten. En de buitensport kent strenge maatregelen.

Steunpakketten Sport
Er zijn twee Rijksregelingen als steunmaatregelen voor sportverenigingen voor twee periodes (maart t/m mei 2020 en oktober t/m december 2020). Voor de periode januari t/m juni is inmiddels aangekondigd dat er vergelijkbare regelingen volgen. De ene regeling biedt compensatie voor amateursportverenigingen die ten minste 10% omzetverlies hebben gehad en de andere regeling biedt compensatie voor verhuurders van sportaccommodaties.

Sportverenigingen worden per email en nieuwsberichten op de hoogte gehouden van de regelingen. Daarnaast kunnen zij uitstel van huur aanvragen wanneer dat nodig is. De richtlijnen veranderen regelmatig en de actuele informatie staat op onze website. Daar wordt ook gemeld waar verenigingen terecht kunnen met vragen (analoog aan het ondernemersloket).

Sportverenigingen zijn creatief met wat nog wel mogelijk is en Team Sportservice Krimpenerwaard helpt ze hierbij. Zij sturen regelmatig een nieuwsbrief richting de verenigingen met tips en handige links. De communicatie vanuit Team Sportservice Krimpenerwaard en de gemeente Krimpenerwaard is goed op elkaar afgestemd. En waar nodig wordt gezamenlijk hulp geboden aan verenigingen die dat nodig hebben.

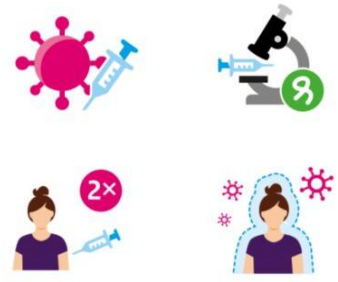

Cultuur
Vanuit de Rijksmiddelen die beschikbaar zijn gesteld ondersteunen we culturele organisaties die door de Coronacrisis in hun voortbestaan worden bedreigd.

Momenteel vindt een inventarisatie plaats zodat duidelijk wordt welke instellingen vanwege Corona moeilijkheden ervaren. Daarmee ontstaat een beeld van de (financiële) gevolgen van de Coronacrisis. Ook de subsidievaststellingen 2020 vullen het beeld aan.

In het culturele veld valt op dat instellingen en verenigingen doen wat kan binnen de maatregelen. Regelmatig vindt er afstemming plaats tussen gemeente en instellingen of verenigingen over hetgeen er wel en niet mag binnen de landelijke maatregelen. Daarbij kijken wij ook naar landelijke branche gerelateerde richtlijnen. Helaas is het in de meeste gevallen zo dat niet kan worden uitgevoerd wat gepland is of was.

Zo zijn Cultuurhuizen zijn geruime tijd dicht voor bezoekers; zijn geen voorstellingen of andere activiteiten waardoor ook de ondersteunende horeca omzet mist. Ook de musea zijn hard getroffen. Ook zij zoeken naar creatieve oplossingen met behulp van social media en digitale activiteiten. Ook de bibliotheek is langdurig gesloten geweest en het is nog niet duidelijk wanneer deze weer open kan. De bibliotheek kan op dit moment alleen boeken uitlenen.

Vaccinatielocatie Zalencentrum de Waard
De GGD heeft besloten Zalencentrum de Waard te gebruiken als vaccinatielocatie. Hierbij wordt de complete hal en de horeca door de GGD in gebruik genomen. Na het besluit is al snel overgegaan tot het vrijmaken van de locatie voor de GGD. De locatie wordt ingericht zodat deze vanaf 1 maart gereed is. Naar verwachting wordt de locatie begin april in gebruik genomen. De locatie is groots opgezet. Zo kunnen ook huisartsen gebruik maken van deze locatie voor het prikken van de inwoners.

Voor de basisscholen is een vervangende locatie, De Stoep, aangeboden voor de schoolgym in de eigen kern. Dit ligt op ca. 1,5km van beide scholen.
Al het sportmateriaal staat inmiddels opgeslagen in de Stoep en kunnen door de scholen tijdens de gym worden gebruikt. Praktische uitwerkingen met de eigenaar van de Stoep en beide scholen volgen. Een bestuurlijk gesprek met de scholen staat gepland. Op het moment adviseert het KVLO en het RIVM nog de gymles buiten te geven, maar binnen gymmen mag wel.

Ook voor de verenigingen is het mogelijk om met de jeugd in de Stoep te sporten of in andere gemeentelijk beheerde sportlocaties in de aanliggende kernen. Veel verenigingen lijken in Schoonhoven en Ammerstol terecht te kunnen. Een bestuurlijk gesprek met de verenigingen staat gepland. Vooralsnog is binnensporten nog niet mogelijk met huidige coronamaatregelen.

Richting de toekomst
Net zoals iedereen in onze samenleving hebben inwoners, instellingen, ondernemers en medewerkers behoefte aan perspectief en licht aan het eind van de tunnel. De nacht is het donkerst net voor het aanbreken van een nieuwe dag, maar dat deze zal aanbreken is een feit. De organisatie bereidt zich voor op deze nieuwe fase en zal de goede dingen die zijn ontstaan tijdens de coronapandemie vasthouden.

De gemeentelijke organisatie heeft hier niet het perfecte antwoord op en kan dit niet alleen. Daarom zijn we bezig met een Denktank Krimpenerwaard Vitaal!

We hebben vanuit verschillende sectoren mensen bij elkaar gevraagd, die met creatieve ideeën bezig zijn of hun hele sector vertegenwoordigen. Op die manier hopen we met elkaar creatieve oplossingen te bedenken om samen te verbinden en elkaar te helpen. Ook is hierbij speciale aandacht voor jongeren. We gaan eerst met hen in gesprek over wat hen bezig houdt en waar zij mee geholpen zouden zijn. Vervolgens gaan we met de Denktank in gesprek, waar dan de jongeren ook aan tafel komen. We gaan dit voor het eerst op deze manier organiseren en ook samen met deze groep bepalen of het de moeite waard is om dit vaker te doen of dat er andere ideeën ontstaan.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Hennip	mr. R.S. Cazemier